

Aan:
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7
2500 EE Den Haag
via: www.internetconsultatie.nl

Uw ref. :
Onze ref. : SPF20180713
Datum : 13 juli 2018
Betreft : reactie Privacy First op consultatie Wet verwijzingsportaal bankgegevens

Geachte heer/mevrouw,

Dank voor de consultatiemogelijkheid bij het wetsvoorstel *Wet verwijzingsportaal bankgegevens*. Dit wetsvoorstel regelt een portaal waaruit geautomatiseerd door de politie, de bijzondere opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie, de Financial Intelligence Unit Nederland en de Belastingdienst, gegevens kunnen worden opgevraagd bij de banken en financiële instellingen. Het wetsvoorstel trekt de aandacht van Privacy First op verschillende punten, welke hieronder uiteen zijn gezet.

Impact op burgers

Het ministerie is in de veronderstelling dat het wetsvoorstel geen directe gevolgen heeft voor burgers. Privacy First ziet dit anders. Door het automatisch opvragen van financiële gegevens is het immers makkelijker om grote hoeveelheden gegevens bij verschillende of alle partijen tegelijk op te vragen, ook wanneer de resultaten niet noodzakelijk blijken te zijn voor het onderzoek. Een vergelijkbaar systeem zoals CIOT heeft reeds laten zien dat door de digitalisering het aantal opvragingen exorbitant toeneemt. Daarentegen doet het handmatig en specifiek opvragen van gegevens dienst als toets aan noodzakelijkheid.

Nut is geen noodzaak

Dit wetsvoorstel is de invulling van een lang gekoesterde nationale beleidsmatige wens. Waarbij in 2010 door de Minister van Veiligheid en Justitie nog werd aangegeven: *“Op mijn ministerie is tijdens een ambtelijke beleidsverkenning de gedachte opgekomen om te onderzoeken of het wenselijk zou zijn een centraal raadplegingspunt te realiseren waar naam, adres en woonplaatsgegevens (naw-gegevens) van bankrekeninghouders kunnen worden opgevraagd door opsporingsdiensten. Aan deze verkenning is geen verdere uitvoering gegeven, omdat duidelijk werd dat de noodzaak voor een dergelijk centraal raadplegingspunt ontbreekt. Doordat het Nederlandse bankwezen tamelijk overzichtelijk is, zijn er in de praktijk geen grote moeilijkheden om ten behoeve van opsporingsonderzoeken rechtstreeks bij de banken gegevens op te vragen. De nadelen zoals kosten van een centraal raadplegingspunt wegen niet op tegen de naar verwachting beperkte*

voordelen. Ik ben dan ook niet voornemens om een initiatief van deze strekking te ontwikkelen.”¹

In de Memorie van Toelichting bij dit wetsvoorstel wordt geen deugdelijke onderbouwing van de noodzaak gegeven. Dat het voor de overheidsinstanties ‘nuttig’ is en voor efficiëntie zorgt, is nog geen noodzaak in de zin van artikel 8 EVRM. Ook de wijziging van de vierde Europese anti-witwasrichtlijn, leidt niet tot de noodzaak van dit verwijzingsportaal. Het verwijzingsportaal strekt verder dan de eisen die de Richtlijn stelt.

Bescherming tegen *function creep*

Het ministerie kiest ervoor om geen limitatieve opsomming van identificerende gegevens en doelen voor de verwerking op te nemen in de wet. De identificerende gegevens worden uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur. Hiermee wordt het parlement een controlemoment ontnomen, ter bescherming van de persoonsgegevens van burgers. Deze wet beschermt dan ook niet tegen doelverschuiving, waar de gegevens die kunnen worden opgevraagd niet zijn afgebakend en door middel van een AMvB kunnen worden gewijzigd.

Toegang tot het verwijzingsportaal

De opvragingen van persoonsgegevens dienen gelogd te worden, om ongeoorloofde toegang tegen te gaan. Tevens dient achteraf te kunnen worden gecontroleerd of opvragingen rechtmatig zijn geweest. In dit verband zou Privacy First graag een toelichting zien op de samenhang tussen dit wetsvoorstel en de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv2017). Zal sprake zijn van directe toegang tot het nieuwe portaal door de diensten onder de Wiv2017?

Toezicht

Het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens behoort in het algemeen toe aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Graag ziet Privacy First een nadere toelichting op het toezicht op het verwijzingsportaal bankgegevens.

Voor nadere informatie of vragen met betrekking tot bovenstaande is Privacy First te allen tijde bereikbaar op telefoonnummer 020-8100279 of per email: info@privacyfirst.nl.

Hoogachtend,

Stichting Privacy First

Robbie van Herwerden

---

¹ 23 november 2010, *Beantwoording Kamervragen over een centrale database van bankgegevens*, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20102011-588.html>.